

סמן כ"ס כ"א (א) 146

(24) בסעיף 384 א -

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל כמילים "כל מידע שנקבע" וברא"ל (להלן - רשות המסים בישראל), מידע המפורט בפסקאות (1) עד (4), לצורך קביעת חיובו של אדם בדמי ביטוח או לצורך קביעת זכאותו של אדם לגמלה שמשולם המוסד לפי כל דין, ושהזכאות לה, שיעורה או אופן חישובה תלויים בהכנסת המבוטח:

(1) הכנסותיו של נישום כפי שרזחו לרשות המסים בישראל על ידו או על ידי מעסיקו, לפי העניין;

(2) בעלות של נישום או של מבוטח בנכסיו ולא נידון;

(3) מידע בדבר החזקת מניות בחברה משפחתית ובחברת ביה"ל לענין זה, "חברת בית" ו"חברה משפחתית" - כמשמעותן בסעיפים 64 ו-64א לפקודה;

(4) מידע בדבר שומות ניכויים שנערכו למעסיק בידי רשות המסים בישראל;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) המוסד יבקש מידע כאמור בסעיף קטן (א), רק אם נדרש לצורך התכליות האמורות באותו סעיף, ובמידה שנדרש";

דברי הסבר

ריבית על גמלאות שהתקבלו שלא כדין

מוצע לקבוע בסעיף 318 בחוק הביטוח הלאומי כי מי שהשיג גמלה שלא כדין ישיב את הסכום שקיבל שלא כדין בעירוף הפרשי העמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה (סעיף 146(2)).

ערכון פרטים

מוצע להטיל חובה על זכאי לגמלה או מקבל גמלה, לפי העניין, לעדכן פרטים שחל כהם שינוי, ושלגביהם הוא מסר בעבר מידע למוסד או פרטים על כל שינוי בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת גמלה, ובלבד שהשינוי עשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה (הוספת סעיף 383 לחוק הביטוח הלאומי תיקון סעיף 20 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1981 (להלן - חוק הבטחת הכנסה); הוספת סעיף 88 לחוק המזונות (הכנסות משלום) התשל"ב-1972 (להלן - חוק המזונות) והוספת סעיף 19 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970 (להלן - חוק התגמולים)).

עבירות

מוצע לקבוע שתי עבירות חדשות: האחת - על מסירת פרטים שאינם נכונים, או העלמתם (הוספת סעיף 398(א) לחוק הביטוח הלאומי; הוספת סעיף 20(א) לחוק הבטחת הכנסה; הוספת סעיף 17(א) לחוק המזונות; הוספת סעיף 19(א) לחוק התגמולים) והשניה - על אי-עדכון פרטים (הוספת סעיף 398(א) לחוק הביטוח הלאומי; הוספת סעיף 20(ב) לחוק הבטחת הכנסה; הוספת סעיף 17(ב) לחוק המזונות; והוספת סעיף 19(ב) לחוק התגמולים).

מוצע כי הסעיפים האמורים יחולו על הצהרה או מידע שהעלים תובע או מקבל גמלה ביום 1 באוגוסט

כדבע מהיקף ההונאות השנתי וכולה להבוא לחיסכון של לפחות 625 מיליון שקלים חדשים בשנה, עוד יצוין לענין זה, כי מהשוואה בין-לאומית, שנערכה על ידי ממשלת אנגליה בין שמונה מדינות במעבר אירופה, עלה כי שיעור ההונאות מסך תשלומי הגמלאות במדינות אלה הוא כ-4%.

אחת הסיבות לתופעת הרמייה בארץ היא מחסור בכלי ענישה וסנקציות אפקטיביים אשר יוצרו הרחעה מספקת כנגד מעשי מרמה בקשר עם גמלאות. הסנקציות הקיימות כיום אינן יוצרות הרחעה מספקת או שהן אינן מיושמות בשל כך שיישומן כרוך בתהליך ארוך ומטורבל של העמדה לדין פלילי.

סיבה אפשרית נוספת לרמייה היא היעדר נהוגים מספיקים על אודות המכוסחים לצורך כחינת זכאותם לגמלאות השנונה. חלק מהגמלאות מותנות כגבחי הכנסה אשר מתבצעים כפועל על סמך הצהרות התובעים בלבד ובהתבסס על מספר מטמכים מצומצם שאותם נדרש תובע הגמלה להצגיא. כיום, למוסד יש יכולת מוגבלת ביותר לכרוק אם הנתונים שהוגשו הם מלאים ומדוימים. הסיבה לכך נעוצה בהיעדר יכולת של המוסד להשוות מידע על אודות הכנסות התובעים בין זה שבידי המוסד לביטוח לאומי לבין זה שקיים בידי גופים אחרים, ובעיקר - מידע המצוי בידי רשות המסים בישראל.

כדי להתמודד עם תופעת המרמה בגמלאות מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי, כך שיקבעו בו סנקציות אפקטיביות על מי שהשיג גמלה שלא כדין, וזאת כדי ליצור הרחעה הולמת ולצמצם את תופעת הרמייה.

(ז) סעיפים 176(ב) ו-176א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(12)(ב) ו-133 לחוק זה, יחולו לגבי מי שהחל לעבוד בעבודה כאמור כאותם סעיפים, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(ח) סעיף 183 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(14) לחוק זה, יחול על מי שניתן לגבי מעבידו או כאמור בסעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(ט) סעיפים 224(א) ו-225א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(15) ו-161 לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(י) תחילתם של סעיפים 244, 247א, 252 ו-256א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(17) עד (20) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והם יחולו על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(יא) סעיף 315 בחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(21) לחוק זה יחול על תשלום ועל גמלה המשתלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(יב) סעיפים 383 ו-398א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(23) ו-251 לחוק זה, יחולו על הצדקה שניתנת או מידע שהעלים תובע או מקבל גמלה, לפי העניין, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך, ועל אי-עריכת שונוי שהיה עליו לערובן לפי הוראות סעיף 383 ביום האמור ואילך.

(יג) סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(24) לחוק זה, יחול לגבי מידע שדרש המוסד ביום תחילתו של חוק זה ואילך, לרבות לגבי תקופה שקדמה ליום האמור.

(יד) לוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(26) לחוק זה, יחול על מענק אשפוז המשתלם בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(טו) תחילתו של לוח י' לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(27) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והוא יחול על הקצבות אוצר המדינה למוסד ועל רמי ביטוח המשתלמים בעד היום האמור ואילך.

(א) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ה בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), ייקרא עוד "הכנסה מרבית" שבלוח י"א לחוק הביטוח הלאומי כך –

(1) בפרט 1, במקום "כפול 5" יקראו "כפול 10";

(2) בפרט 2, במקום "לחמש פעמים" יקראו "ל-10 פעמים".

(ב) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2009) ייקרא חוק הביטוח הלאומי כך –

(1) בסעיף 244 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "16.5%" יקראו "17.0%";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), ברישאה, במקום "8.3%" יקראו "8.5%";

(2) בפסקה (2), במקום "5.2%" יקראו "5.4%";

(2) בסעיף 247א, במקום "17.5%" יקראו "18.0%";

(3) בסעיף 252 –

(א) בסעיף קטן (א) –

180
148

חוק הביטוח הלאומי 149.
– הוראות שעזו
לעניין קצבאות
הזקנה ולוח י"א